

על הפרק

על הפרק הפעם עומדת במלוא כובדה בעית הקף הייצור של החלב הגולמי במדינת ישראל. ענף ייצור החלב פועל שנים במסגרת הסכמה רחבה המעוגנת בהחלטות ממשלה, שכל תצרוכת החלב ומוצריו ייוצרו על ידי חקלאי ישראל. יישום מוסכמה זאת נעשה על ידי תכנון הייצור במשטר מכסות על בסיס שומן.

המציאות העגומה מביאה לייבוא אבקת חלב כחוש בנפח של 40 מיליון ליטר לשנה והיום, בשל עלית אחוז השומן בחלב הגולמי ייבוא זה יגדל או שניאלץ לייצא עודפי שומן במחיר מוגזג ונסבסד מכספי החקלאי הישראלי את אזורי העולם.

היווצרותם של תנאים אלה מצביעה על עיוות יסודי במערכת התכנון. עיוות זה מורכב משניים:

1. חוסר איזון בין % השומן בחלב המיוצר לבין % השומן בסל המוצרים הנצרכים.
2. התייחסות אל מרכיב החלב הכחוש (או בשמו הנלוז "נוזלים") כאל בן חורג בו בזמן שבמצב שנוצר היום הוא הבכור והחשוב.

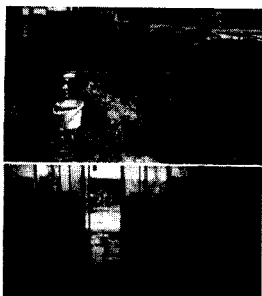
בדרך לפתרון הבעיה אנחנו מבחינים בשני שלבים מבחינת לוח הזמנים.

- בטווח המיידי יש להגביר את צריכת המוצרים עתירי השומן. לשם כך על החקלאים לספק את השומן במחיר נמוך יותר או במלים אחרות, שיעור הפרס והקנס על עודפים או חוסר שומן חייב לרדת. ובמקביל, מוצרים כמו חמאה, שמנת, גבינות שמנות וגלידה שמנת יוזלו ויוגבר כושר תחרותם בשוק מול מוצרי השומן הצמחי שמחירו הוזל בימים אלה הפעם החמישית ברציפות.
- בטווח הארוך יש לשים על המפה את הבכור בין מרכיבי החלב הלא הוא החלבון.

המגמה בשוק העולמי כמו גם בשוק הישראלי מצביעה על העדפה גוברת של מוצרים עתירי חלבון. לקידום מגמה זו עלינו להיערך בכל המישורים, מהטיפול דרך ממשק ההזנה ועד לקביעת בסיס מכסות הייצור וצורת התשלום למשק. כצעד מקדים והכרחי יש להפעיל מערכת של בדיקת שיעור החלבון בחלק המתקבל במחלבות, בדיוק כפי שנבדק היום שיעור השומן.

לסיכום: החקלאים, תעשיית החלב, כמו גם משרד החקלאות חייבים לגלות את הגמישות הראויה במחשבה ובביצוע תוך ראיית המטרה הכוללת על מנת לכוון ולעודד את הייצור ברפת ובתעשייה בהתאם לצרכי השוק אותו אנו משרתים וממנו אנו מתפרנסים.

אביק ריכב

תמונת השער: ליונקים – מקום נקי ומאוורר. לקראת העונה החמה מן הראוי להזכיר, שאת היונקים יש להחזיק במקום נקי ונח לניקוי, שיהיה גם מאוורר בלא שתנשוב בו רוח פרצים, אפילו בימי הקיץ. חום הקיץ + הלחות הגבוהה המתלווה לו ברב חלקי הארץ מהווים אכף קשה על היונקים הרכים. ישנם פתרונות שונים לאותה הבעיה, ביניהם הכלוב המורם בתוך מבנה (למעלה, צולם בקב' רמת יוחנן) והכלוב המרופד בצל העצים (למטה, צולם בקב' ניר-יצחק).